

Mark Wickham-Jones, *Whatever Happened to Party Government? Controversies in American Political Science*, Ann Arbor: University of Michigan Press, 2018 (403 sider + forord mv.).

Det er mig bekendt sjældent, at politologer og politologien bliver kigget i kortene af folk fra andre discipliner. Det bliver de – og det i den grad – af Wickham-Jones i *Whatever Happened to Party Government?* Wickham-Jones, der er britisk professor i historie, lægger lidt indirekte ud med at sætte sit emne i relief i en prolog. I prologen beskriver forfatteren, hvordan det lykkes en politisk uerfaren outsider og excentrisk, New York-baseret celebrity, Donald Trump, at blive præsidentkandidat for Det Republikanske Parti, trods modstand i Det Republikanske Parti; og præsidentkandidaten blev som bekendt præsident i konkurrence med demokraternes præsidentkandidat, Hillary Clinton, som undervejs var udfordret af endnu en outsider, Bernie Sanders.

Wickham-Jones får derigennem antydnet, at det ikke er så nemt at forudsige, hvem der bliver partiernes kandidater, og hvilken politik de vil forfølge, men bogens emne og ærindet er ikke en politologisk analyse af det amerikanske topartisystem. Det er derimod en historikers undersøgelse af en rapport fra amerikansk politologi om det amerikanske topartisystem. Rapporten kom fra et udvalg nedsat i 1946 i regi af APSA (American Political Science Association) med nogle af datidens fremtrædende politologer som medlemmer. Rapporten bar titlen, *Toward a More Responsible Two-Party System* og udkom som et supplement til årgang 1950 af APSAs tidsskrift, *American Political Science Review*. Som rapportens titel antyder, var den både en analyse af og især et forsøg på eller forslag til at ændre det amerikanske partisystem i retning af at være mere tydeligt baseret på to konkurrerende partier med tydelige valgprogrammer. Rapporten fik behersket opmærksomhed ved sin fremkomst i 1950. Ikke desto mindre har den tilbagevendende hjemsøgt amerikansk politologi siden da.

Chefkoncipist på rapporten og formand for APSA-udvalget var en af datidens store kanoner, E.E. Schattschneider, hvis navn optræder på hver anden side i bogen. Nogle af Schattschneiders aforismer – “the flaw in the pluralist heaven is that the heavenly chorus sings with a strong upper-class accent”! – har muligvis overlevet kendskabet til hans værker. Også andre af samtidens store navne, blandt andre V.O. Key, havde i en periode aktier i foretagendet.

Rapporten argumenterede for et behov for ændringer i partisystemet og fremsatte, i samklang med sin titel og uden at være i modstrid med datidens politologiske tidsånd, forslag til ændringer i partisystemet og dets omgivelser. Forslagene angik eksempelvis ændringer i partiernes repræsentative og ledende organer og i deres opstilling af kandidater. Den indeholdt også krav om og for-

slag til fremme af mere partidisciplin og fremlæggelse af partiprogrammer, som partierne kunne stilles mere til ansvar for. Indførelse af fireårige valgperioder i Repræsentanternes Hus og afskaffelse af fordeling af udvalgsformandsposter efter anciennitet var ligeledes blandt forslagene. Det samme gjaldt afskaffelse af *cross fling*, som gav en kandidat mulighed for at stille op til primærvalg i en stat for mere end et parti, hvilket for eksempel gav sig udslag i, at en vis Richard M. Nixon stillede op i 1950 i Senat-sammenhæng for både republikanerne og demokraterne (s. 78)! Men som man kan regne ud, havde flere af forslagene direkte konsekvenser for magtforhold i partierne og Kongressen. Og politiske magtforhold er i sagens natur ikke nemme at flytte rundt på, slet ikke hvis man ikke engang er blevet bedt om at gøre det. Det holdt imidlertid ikke udvalget tilbage.

Wickham-Jones følger og analyserer kapitelvis minutøst APSA-rapportens tilblivelse, udformning, formidling, modtagelse og effekter med tilhørende kontroverser internt i APSA-udvalget og efter publiceringen, hvor ikke alle medlemmer var lige stolte af rapporten. Dens beherskede modtagelse i amerikansk politologi, i medierne og i Kongressen og Det Hvide Hus kortlægges også. Det samme gælder rapportens og udvalgets inspiration fra det britiske topartisystem som muligt ideal for udvalgets forslag. Wickham-Jones konstaterer i den forbindelse, at interessen for det britiske topartisystem var til stede i amerikansk politologi. Som et kuriosum og illustration af forfatterens grundighed finder Wickham-Jones også, at interessen den modsatte vej, dvs. fra britisk politologi til amerikansk politologi, øjensynlig ikke var gengældt: Der blev i 1942 aftaget flere eksemplarer af APSR i Indien end på universiteterne i Storbritannien, der abonnerede på hele tre (3) eksemplarer af APSR, om end 2. verdenskrig kan have haft sin virkning her (s. 210).

Forfatteren kommer også ind på det politiske klima efter krigen som en del af rapportens kontekst, herunder McCarthyismen, som kastede skygger – hvis ikke over rapportens udformning, så efterfølgende over nogle af udvalgets medlemmer. Et par af dem blev efter rapportens offentliggørelse inddberettet på foranledning af en republikaner, George Smith, som fik tilknytning til udvalget sent i forløbet, og som mistænkte et par demokrater i udvalget for noget i retning af ”uamerikansk eller undergravende virksomhed”. Et af udvalgets meget aktive medlemmer, Bertram Gross, var genstand for flere undersøgelser fra blandt andre FBI. Gross blev, uagtet at en hans bøger vandt APSA’s prestigøse Woodrow Wilson-award, drevet i eksil øjensynligt som resultat af McCarthyismen (s. 261).

Wickham-Jones kommer som antydnet vidt omkring. Hoved- og sidetemaer til rapporten tages op, og hver en sten ser ud til at være vendt. Bogen har 75 si-

der noter, næsten kun rene referencer til de foregående ca. 300 sider brødtekst. Og forfatteren har også i geografisk forstand været vidt omkring i USA som led i den utvivlsomt tidkrævende og besværlige jagt på kilder og anden relevant dokumentation. Det drejer sig ikke blot om officielle kilder, interviews, artikelbidrag, mødereferater, men også om private breve, hvor forfatteren henviser til boksnumre i private arkiver og citerer fra håndskrevne randbemærkninger og artikeludkast, eksempelvis fra Schattschneiders hånd.

Det er således ikke småting, forfatteren har udsat sig selv – og nok også andre! – for i jagten på relevante data. En Mary (Fainsod) Katzenstein, political science professor emirita på Cornell University, New York State, ser ud til at have haft besøg af Wickham-Jones med tilhørende adgang til arkivet fra hendes far, Merle Fainsod, som var Harvard-professor, medlem af APSA-udvalget og senere APSA-formand. Og selv ikke Schattschneiders – hold nu fast: ikke børn, men – børnebørn er gået ram forbi! De har ligeledes hjulpet forfatteren med arkivadgang. Det ene af dem var i øvrigt blandt tilhørerne ved et "Author meets critics"-arrangement om bogen på APSA-konferencen i Boston i 2018. Og hvis ikke en sådan bog, der i den grad får analyseret et 70 år gammelt APSA-initiativ og dets virkningshistorie inden for og uden for amerikansk politologi skulle have relevans på en APSA-konference, hvor så?

Bogen er omfattende og aldeles veldokumenteret. Forfatteren udviser et imponerende kendskab til amerikansk politologi, herunder den såkaldt behavioralistiske revolution, og dens politologer. Han demonstrerer undervejs også et blik for quasi-politiske mekanismer i forskningsverdenen og udviser kildekritisk besindighed. Som nogle beskedne forbehold over for bogen kan nævnes, at man kunne have ønsket sig, at forfatteren lagde ud med en karakteristik af APSA-rapporten. Der linkes imidlertid tydeligt til den i begyndelsen af bogen, og APSA-rapporten er svær at sammenfatte. Bogen rummer lejlighedsvis for mange citater fra primærkilder. Det styrker på den ene side dokumentationen og giver stoffet liv, men citathyppigheden har et omfang, hvor forfatterens egne vurderinger nogle gange kommer til at stå for meget i baggrunden. Men først og fremmest osrer bogen til overflod af soliditet. Hvis man vil have godt indblik i en vigtig del og periode af amerikansk politologi og se dens politologer blive kigget grundigt i kortene, er bogen formentlig helt og aldeles uden sidestykke.

Henrik Jensen
Institut for Statskundskab
Københavns Universitet